

KONKURS GEOGRAFICZNY DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

ETAP SZKOLNY
31 października 2019 r.

Uczennico/Uczniu:

1. Na rozwiązanie wszystkich zadań masz **90** minut.
2. Pisz długopisem/piórem – dozwolony czarny lub niebieski kolor tuszu.
3. Nie używaj ołówka ani korektora. Jeżeli się pomylisz, przekreśl błąd i zaznacz/napisz inną odpowiedź.
4. Pisz czytelnie i zamieszczaj odpowiedzi w miejscu do tego przeznaczonym.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.

Życzymy powodzenia!

Maksymalna liczba punktów	40	100%
Uzyskana liczba punktów		%
Podpis Przewodniczącej/-ego		

...../1

Zadanie 1. (0 – 1 pkt)

Informacją dnia 5 sierpnia br. była wiadomość dotycząca francuskiego wynalazcy Franky'ego Zapaty, który przeleciał na swoim flyboardzie nad kanałem La Manche z Francji do Wielkiej Brytanii.

Oblicz, jaką odległość pokonał Franky Zapata, jeżeli na mapie w skali 1:500 000 wynosiła ona 7 cm.

Miejsce na obliczenia:

Odpowiedź:

Zadanie 2. (0 – 2 pkt)

Basia i Marcin wzięli udział w spływie kajakowym. Przed rozpoczęciem spływu na mapie w skali 1:300 000 zmierzili długość trasy i otrzymali wynik 6 cm. Przed wyruszeniem w trasę uczestnicy otrzymali od organizatora spływu mapę w skali sześć razy większej.

a) Oblicz, jaką odległość zaznaczył organizator spływu na mapie w skali sześć razy większej, jeżeli na mapie w skali 1:300 000 wyniosła ona 6 cm.

...../1

Miejsce na obliczenia:

Odpowiedź:

b) Oblicz rzeczywistą długość trasy spływu kajakowego, którą pokonali Basia i Marcin.

...../1

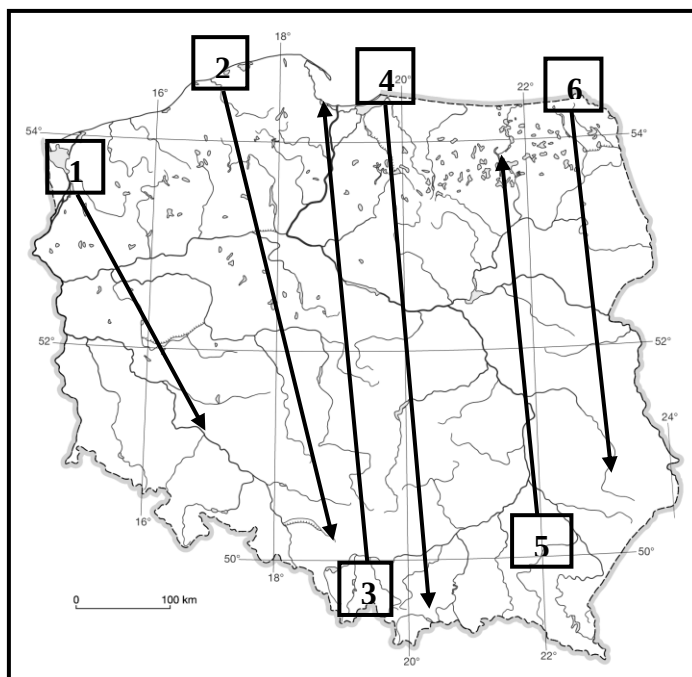
Miejsce na obliczenia:

Odpowiedź:

Zadanie 3. (0 – 2 pkt)

Na mapie konturowej Polski strzałkami opisanymi numerami od 1 do 6 zaznaczono trasy wypraw rowerowych, które prowadzą przez różne pasy ukształtowania powierzchni.

...../2

Na podstawie: www.geographic.cba.pl

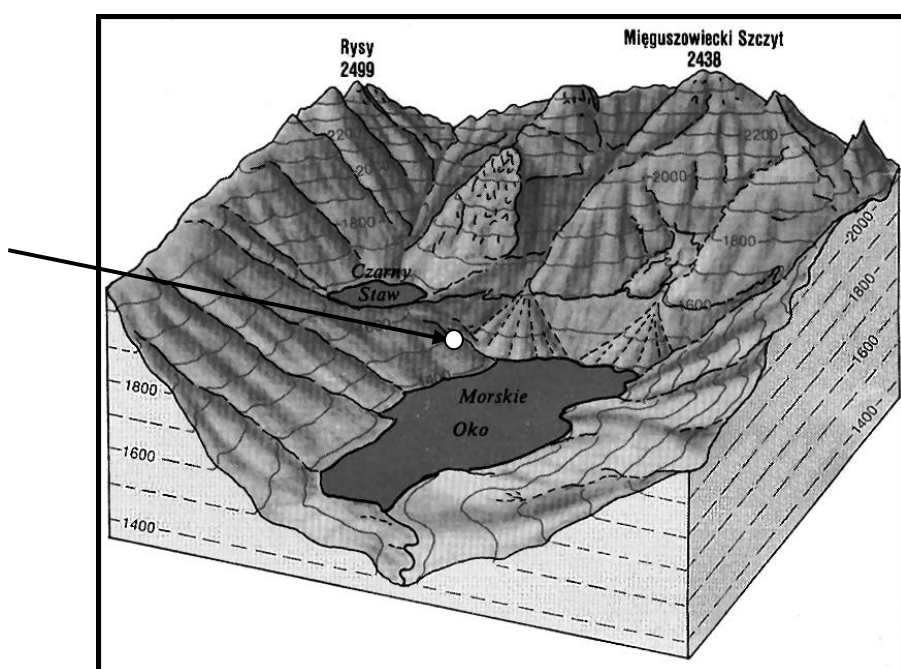
Przyporządkuj do każdego opisu trasy rowerowej numer, którym oznaczono tę trasę na mapie.

Uwaga – nie wszystkie numery tras podlegają przyporządkowaniu.

Wyprawa tą trasą umożliwia przejazd od pasa pobrzeży do pasa gór.	
Ta trasa nie obejmuje pasa pobrzeży, a rozpoczyna się w pasie kotlin.	
Wybór tej trasy sprawi, że wyprawa rozpocznie i zakończy się w pasie wypukłym.	
Trasa rowerowa oznaczona tym numerem nie prowadzi przez pas kotlin, wyżyn i gór.	

Zadanie 4. (0 – 2 pkt)

Na schemacie przedstawiono przebieg poziomicy w rejonie Morskiego Oka, a strzałką oznaczono miejsce rozpoczęcia wejścia na Rysy przez grupę turystów.

Materiały ćwiczeniowe OKE w Poznaniu z lat 2002 – 2007.

- a) Oblicz wysokość, jaką muszą pokonać turyści, którzy planują wejście na Rysy, z miejsca w rejonie Morskiego Oka oznaczonego strzałką.

...../1

Miejsce na obliczenia:

Odpowiedź:

...../1

- b) Skreśl błędne informacje dotyczące ukształtowania powierzchni Polski.

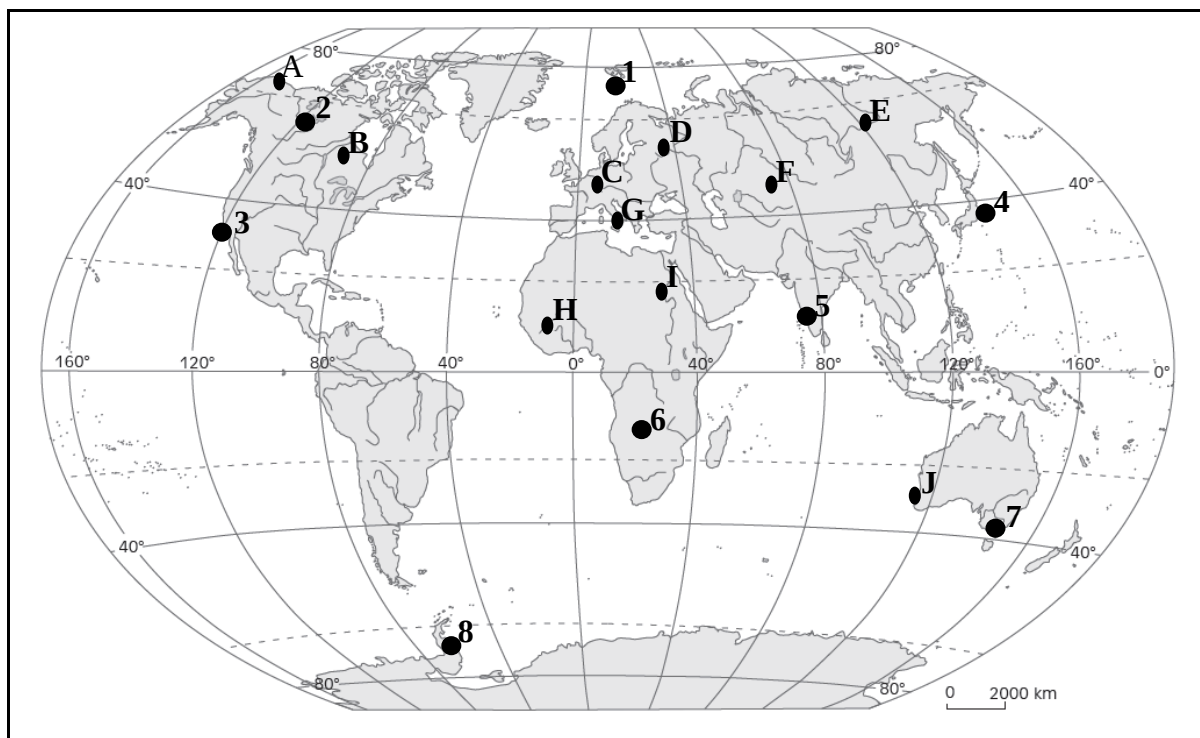
- A. Cechą charakterystyczną ukształtowania powierzchni naszego kraju jest przewaga obszarów położonych **poniżej 200 m n.p.m.** / **powyżej 500 m n.p.m.**
- B. Powierzchnia Polski jest nachylona **z południowego zachodu na północny wschód** / **z południowego wschodu na północny zachód.**
- C. Średnia wysokość powierzchni Polski wynosi **292 m n.p.m.** / **173 m n.p.m.**

Mapa do zadań nr 5, 9 i 10.

Zadanie 5. (0 – 4 pkt)

...../4

Na mapie konturowej świata literami od A do J zaznaczono stacje meteorologiczne, a na następnej stronie umieszczono klimatogramy czterech spośród nich.

www.sredniawski.pl

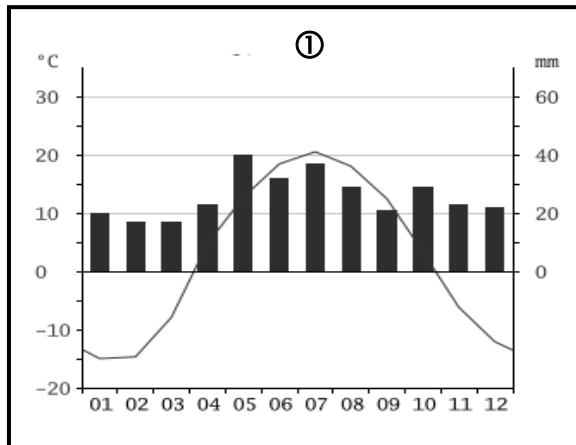
Zapisz pod każdym klimatogramem literę, którą oznaczono na mapie konturowej właściwą dla niego stację meteorologiczną (A-J) oraz nazwę strefy klimatycznej i nazwę krajobrazu, w którym ta stacja się znajduje.

Nazwy stref klimatycznych i nazwy krajobrazu wybierz spośród podanych:

Strefa klimatyczna: **a)** równikowa, klimat podrównikowy wilgotny; **b)** podzwrotnikowa, klimat suchy; **c)** podzwrotnikowa, klimat wilgotny; **d)** umiarkowana ciepła, klimat morski; **e)** umiarkowana ciepła, klimat kontynentalny; **f)** umiarkowana chłodna, klimat przejściowy; **g)** umiarkowana chłodna, klimat kontynentalny; **h)** okołobiegunowa, klimat subpolarny.

Nazwa krajobrazu: **I.** pustynia lodowa; **II.** tundra; **III.** tajga; **IV.** step; **V.** lasy liściaste i mieszane; **VI.** wiecznie zielone zarośla; **VII.** sawanna; **VIII.** wilgotny las równikowy.

Uwaga – nie wszystkie litery na mapie, nazwy stref klimatycznych oraz nazwy krajobrazów podlegają przyporządkowaniu.

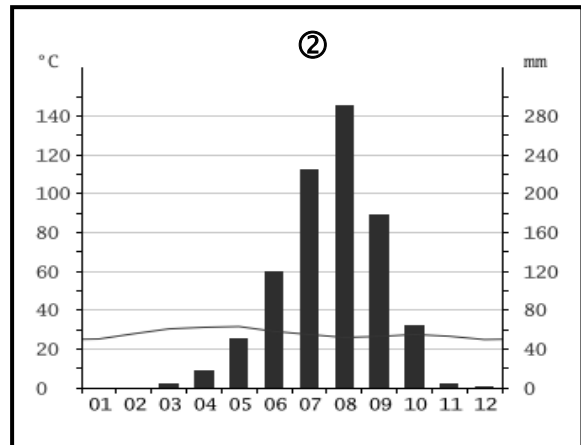

Stacja meteorologiczna:

Strefa klimatyczna:

.....

Krajobraz:

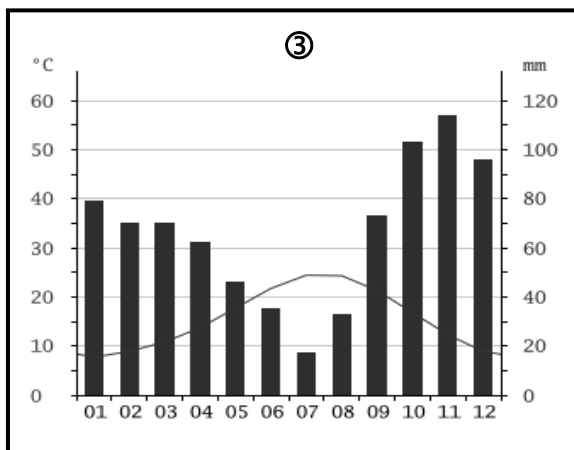

Stacja meteorologiczna:

Strefa klimatyczna:

.....

Krajobraz:

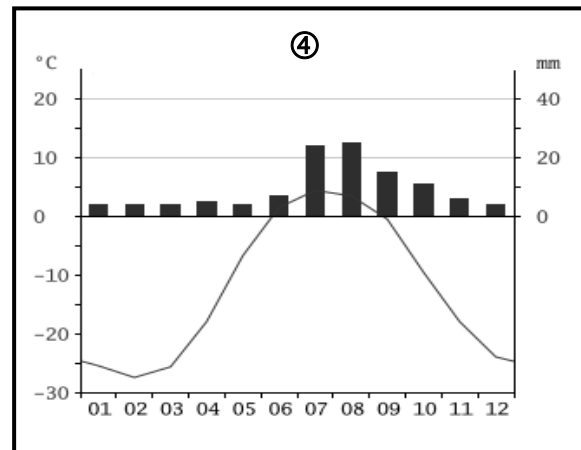

Stacja meteorologiczna:

Strefa klimatyczna:

.....

Krajobraz:

Stacja meteorologiczna:

Strefa klimatyczna:

.....

Krajobraz:

Na podstawie: climate-Data.org

Zadanie 6. (0 – 1 pkt)

Podkreśl wiersz, w którym wymieniono tylko gatunki zwierząt żyjących na stepie.

A. Guziec, fenek, ryś, tukan.

B. Suhak, bobak, raróg, widłoróg.

C. Tapir, szakal, drop, maskonur.

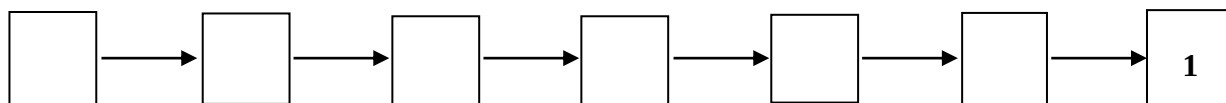
D. Drop, kalandra czarna, gepard, sęp.

...../1

Zadanie 7. (0 – 1 pkt)

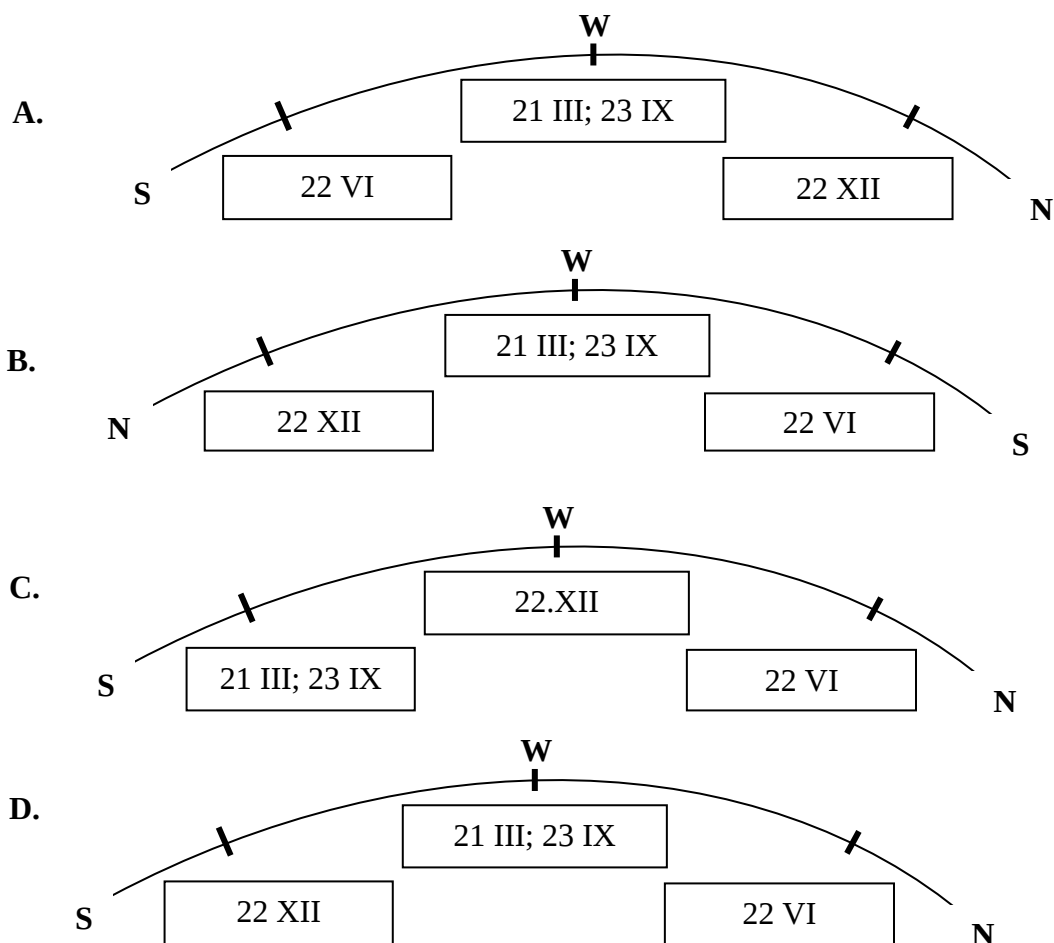
Uporządkuj podane informacje tak, aby otrzymać ciąg przyczynowo-skutkowy dotyczący powstania wilgotnego lasu równikowego.

1. Wilgotne lasy równikowe.
2. Intensywne parowanie.
3. Deszcze zenitalne.
4. Bujny rozwój roślinności.
5. Wysoka temperatura powietrza.
6. Szerokości równikowe.
7. Wznoszenie, ochładzanie i skraplanie się pary wodnej.

Zadanie 8. (0 – 1 pkt)

Kuba obserwował zachody Słońca w pierwsze dni kalendarzowych pór roku i na linii widnokręgu zaznaczał miejsca, w których ono chowało się za horyzontem. Zakreśl odpowiedź, w której Kuba poprawnie uzupełnił swój rysunek, wpisując kierunki na linii widnokręgu, a w wyznaczone pola – daty rozpoczynające kolejne pory roku.

Zadanie 9. (0 – 2 pkt)

...../2

Na mapie konturowej świata (str. 4) numerami od 1 do 8 zaznaczono wybrane obiekty geograficzne.

Uzupełnij zdania, wpisując w zaznaczone miejsca właściwe numery dwóch obiektów geograficznych.

- Są położone w obszarach występowania zjawiska dni i nocy polarnych: i
- Znajdują się w obszarach, na których Słońce świeci w zenicie: i
- Zlokalizowane są w części świata, w której najwcześniej wita się Nowy Rok: i
- W tych miejscach na Ziemi najpóźniej ma miejsce moment górowania Słońca: i

...../1

Zadanie 10. (0 – 1 pkt)

Na mapie konturowej świata (str. 4) numerami od 1 do 8 zaznaczono wybrane obiekty geograficzne.

Podkreśl zestaw, w którym obiekty geograficzne, zlokalizowane na półkuli północnej, uporządkowano według kryterium rosnącej długości dnia, wtedy gdy Słońce góruje w zenicie na zwrotniku Koziorożca.

- A. 1, 2, 3, 4; B. 5, 4, 3, 2; C. 2, 4, 3, 5; D. 5, 3, 4, 1.

...../1

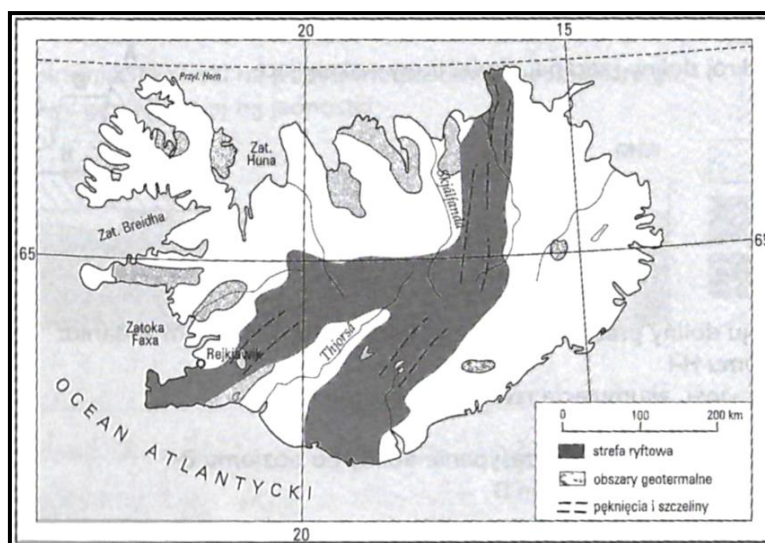
Zadanie 11. (0 – 1 pkt)

Oceń informacje dotyczące stref oświetlenia Ziemi. Jeżeli informacja jest prawdziwa, oznacz ją literą P, a jeżeli fałszywa – literą F.

Duże zróżnicowanie wysokości górowania Słońca w ciągu roku to przyczyna różnorodności stref krajobrazowych w umiarkowanej strefie oświetlenia Ziemi.	
Strefa międzyzwrotnikowa jest najbardziej ogrzana, ponieważ w ciągu roku każdego dnia w południe promienie słoneczne padają pod kątem prostym.	
Skład gatunkowy roślinności tundry jest uzależniony m.in. od kąta, pod jakim świeci Słońce w obszarach zajmowanych przez tę strefę krajobrazową.	

Zadanie 12. (0 – 2 pkt)

Na mapie przedstawiono wybrane treści dotyczące budowy geologicznej Islandii.

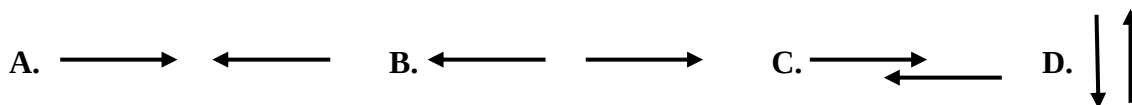
Kop J., Kucharska M., 2007, *Geografia Ćwiczenia i testy*.

Wydawnictwo Szkolne PWN, Warszawa

a) Za pomocą strzałek przedstawiono ruch płyt litosfery.

Wybierz układ strzałek, który odpowiada ruchowi płyt litosfery w strefie ryftu i narysuj go na mapie Islandii.

...../1

b) Występowanie na wyspie obszarów geotermalnych ma duże znaczenie dla gospodarki Islandii.

...../1

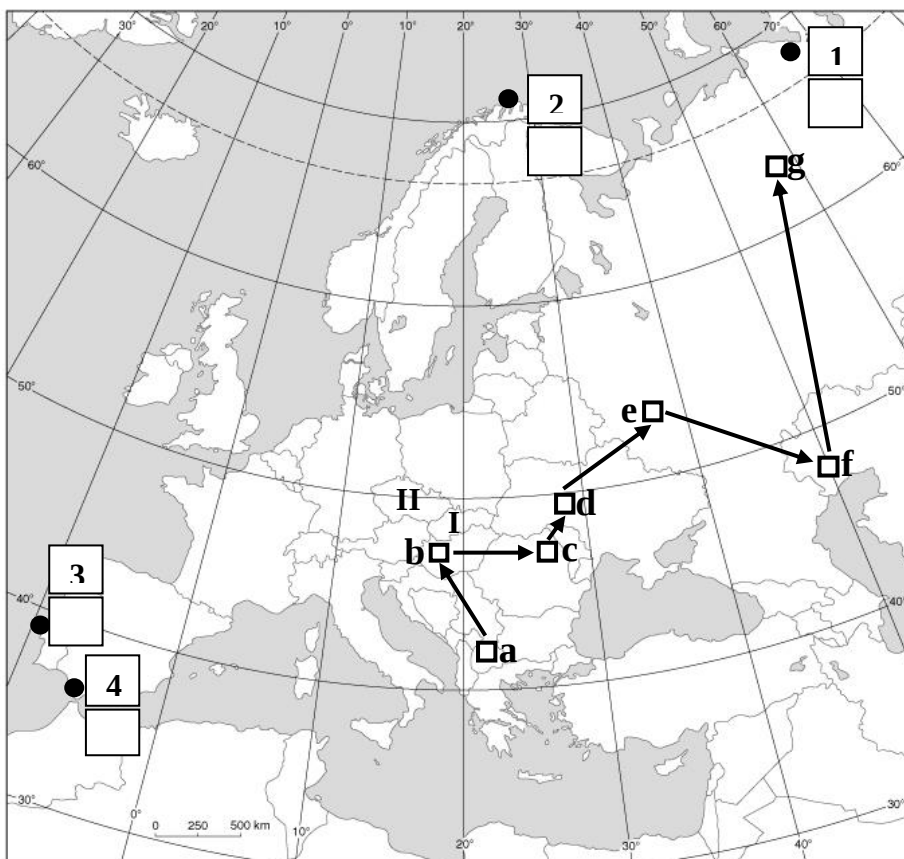
Podaj dwa przykłady wykorzystania gospodarczego tych obszarów.

- 1)
- 2)

Mapa do zadań nr 13, 14 i 15.

Zadanie 13. (0 – 3 pkt)

Na mapie konturowej Europy numerami od 1 do 4 zaznaczono jej skrajne punkty.

www.sredniawski.pl

- a) Przyporządkuj do każdego ze skrajnych punktów zaznaczonych na mapie konturowej Europy właściwą wartość współrzędnych geograficznych./2
Wpisz w wyznaczone miejsce na mapie (str. 8) oznaczenie literowe współrzędnych geograficznych spośród podanych:

- A. 71° 08'N 25° 48'E; B. 68° 11'N 68° 14'E;
C. 44° 27'N 5° 08'W; D. 36° 00'N 5° 37'W;
E. 36° 41'N 15° 10'E; F. 38° 48'N 9° 30'W.

Uwaga – nie wszystkie wartości współrzędnych geograficznych podlegają przyporządkowaniu.

- b) Oblicz rozciągłość równoleżnikową Europy.
Miejsce na obliczenia:

...../1

Odpowiedź:

Zadanie 14. (0 – 4 pkt)

Młody geograf na mapie konturowej (str. 8) narysował trasę wyprawy prowadzącą przez wybrane niziny, wyżyny i góry Europy, które oznaczył literami od **a** do **g**.

- a) Oznaczeniom literowym na mapie przyporządkuj niziny, wyżyny i góry, przez które będzie wędrował młody geograf./3

Nazwy nizin, wyżyn i gór wybierz spośród podanych: **K.** Apeniny; **L.** Wyżyna Podolska; **Ł.** Karpaty, **M.** Nizina Nadkaspjska; **N.** Wyżyna Środkoworosyjska; **O.** Góry Dynarskie; **P.** Wielka Nizina Węgierska; **R.** Ural; **S.** Nizina Polska; **T.** Wyżyna Nadwołżańska.

Uwaga – nie wszystkie nazwy nizin, wyżyn i gór podlegają przyporządkowaniu.

Oznaczenie literowe na mapie						
a	b	c	d	e	f	g
Oznaczenia literowe nizin, wyżyn i gór						

- b) Skreśl błędną nazwę w każdym zdaniu:

Młody geograf rozpocznie swoją wyprawę na Półwyspie **Balkańskim** / **Iberyjskim**.

Po zachodniej stronie tego półwyspu znajduje się wybrzeże **szkierowe** / **dalmatyńskie**.

...../1

Zadanie 15. (0 – 3 pkt)

- a) Zapisz nazwy trzech państw, które powstały po rozpadzie Jugosławii i leżą na trasie wyprawy młodego geografa lub w jej sąsiedztwie (mapa str. 8)./2

1. 2.
3.

- b) Podaj nazwy państw oznaczonych na mapie konturowej Europy cyframi I i II oraz nazwę państwa, które tworzyły przed jego rozpadem.

...../1

Nazwa państwa:

I. II.

Nazwa państwa przed rozpadem:

Zadanie 16. (0 – 2 pkt)

...../2

Skreśl w każdym wierszu (A, B, C, D) nazwę państwa, które nie spełnia kryterium przynależności geopolitycznej.

- A. Niemcy, Luksemburg, Słowenia, Włochy.
B. Dania, Finlandia, Irlandia, Szwecja.
C. Andora, Grecja, Monako, Liechtenstein.
D. Estonia, Litwa, Łotwa, Rosja.

Zadanie 17. (0 – 2 pkt)

...../2

W zdaniach zapisano informacje o funduszach strukturalnych.

Jeżeli dana informacja jest prawdziwa – wpisz literę P, a jeżeli fałszywa – literę F.

Fundusze strukturalne umożliwiają niwelowanie różnic w rozwoju gospodarczym państw należących do Unii Europejskiej.	
Korzystanie z funduszy strukturalnych każde państwo ma zagwarantowane przez pierwsze dziesięć lat swego członkostwa w Unii Europejskiej.	
Dzięki funduszom strukturalnym państwa Unii Europejskiej mogą sukcesywnie poprawiać stan środowiska przyrodniczego, a przez to warunki zamieszkania ludności.	

Zadanie 18. (0 – 3 pkt)

Literami od A do F zapisano informacje dotyczące metropolii Londynu i Paryża.

- A. Dzielnica usługowo-finansowa; B. Wielokulturowość mieszkańców; C. Centrum mody; D. Rewitalizacja doków portowych; E. Ośrodek przemysłu i handlu; F. Giełda papierów wartościowych.

...../2

- a) Wpisz w wyznaczone miejsca oznaczenia literowe trzech cech wspólnych i trzech cech różniących obie metropolie.

Cechy wspólne metropolii Londynu i Paryża:;;

Cechy różniące metropolie Londynu i Paryża:;;

- b) Podaj nazwę metropolii, której cechę oznaczono literą D.

...../1

Nazwa metropolii:

Zadanie 19. (0 – 1 pkt)

Podkreśl trzy informacje, które dotyczą rolnictwa Węgier.

...../1

- A. Rozwojowi rolnictwa sprzyjają żyzne i bardzo żyzne gleby.
- B. Hodowla gęsi nastawiona jest przede wszystkim na produkcję wątróbek.
- C. W rolnictwie większą rolę odgrywa chów bydła i trzody chlewnej niż uprawa zbóż.
- D. W strukturze wielkości gospodarstw przeważają gospodarstwa duże (średnia powierzchnia gospodarstw wynosi kilkadziesiąt hektarów).
- E. Wśród upraw dominują pszenica i kukurydza, a także np. słoneczniki i warzywa.
- F. Prace polowe wykonywane są przy użyciu dużej liczby ciągników – ponad 42 szt. na 1000 ha.

Zadanie 20. (0 – 2 pkt)

...../2

Na przykładzie wybranych państw Europy przedstawiono zależność rodzaju wykorzystywanych źródeł energii od cech środowiska przyrodniczego.

Uzupełnij tabelę. W tym celu wpisz w puste komórki brakujące nazwy państw, określenia dotyczące warunków środowiska przyrodniczego oraz rodzaje źródeł energii.

Brakujące informacje wybierz spośród podanych:

Nazwy państw: A. Dania; B. Francja; C. Norwegia; D. Grecja;

Sprzyjające warunki środowiska przyrodniczego: I. Duży dopływ promieniowania słonecznego w ciągu roku; II. Duża częstość silnych wiatrów; III. Rzeki o dużych spadkach; IV. Zasoby rud uranu; V. Ciepło z wnętrza Ziemi.

Rodzaje źródeł energii: a) Energia geotermalna; b) Energia wiatru; c) Energia wodna; d) Energia słoneczna; e) Energia jądrowa.

Uwaga – nie wszystkie informacje podlegają przyporządkowaniu.

Nazwa państwa	Sprzyjające warunki środowiska przyrodniczego	Rodzaj źródła energii
	Rzeki o dużych spadkach	
Grecja		
		Energia wiatru

BRUDNOPIS